

קִדְמַת דְּנָא, דְּאִתְנַזַּק בֵּיהּ בַּר נֶשׁ אַחְרָא. אָמַר לִיהּ
 יַדְעָנָא, דְּהָא מִפְּמָה יוֹמִין אִתְנַזַּק בֵּיהּ חַד בַּר נֶשׁ, וְהוּוּ
 אֲמַרִי דְמַרְעָא הָוּה, וּמְנַיִיהוּ אֲמַרִי דְרוּחָא דְבֵיתָא, וּלְבַתֵּר
 עָאלוּ בֵּיהּ פִּמָּה בְּנֵי נֶשָׂא, וְלֹא אִתְנַזַּיקוּ. אָמְרוּ, הֵיִינוּ
 דְּאֲמַרִי חֲבַרְיָא, וּוִי לְאִינוּן דְּעֵבְרִין עַל מַלְיִיהוּ.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (ירמיה כב) הוִי בּוֹנֵה בֵיתוֹ בְּלֹא צְדָק,
 דְּהָא בְּכָל אֲתַר דְּאִשְׁתַּכַּח בֵּיהּ צְדָק, כָּל רוּחִין וְכָל
 מְזִיקֵי עֲלָמָא עֲרִקֵי מַנְיָה, וְלֹא מִשְׁתַּכַּחֵי קַמְיָה. וְעַם כָּל
 דָּא, מֵאֵן דְּאִקְדִּים וְנָטִיל אֲתַר, אַחֲדִיד בֵּיהּ. אָמַר לִיהּ רַבִּי
 חֲזַקְיָה, אִי הָכִי שָׁקִיל שְׁמָא קְדִישָׁא כְּרוּחַ מְסֻאָבָא.
 אָמַר לִיהּ, לָאוּ הָכִי, אֲלֹא שְׁמָא קְדִישָׁא לָא שְׂרִיא
 בְּאֲתַר מְסֻאָבָא, וּבְגִין כֵּךְ, אִי שְׁמָא קְדִישָׁא נָטִיל
 אֲתַר מִקְדַּמַּת דְּנָא, כָּל רוּחִין וְכָל מְזִיקִין דְּעֲלָמָא לָא
 יִכְלִין לְאִתְחַזָּאָה בֵּיהּ, כָּל שְׁכֹן לְקַרְבָּא בְּהִדְיָה. אִי רוּחַ
 מְסֻאָבָא קְדִים, נָטִיל אֲתַר. שְׁמָא קְדִישָׁא לָא שְׂרִיא בֵּיהּ,
 דְּהָא לָאוּ אֲתַרִיָּה.

וְכַד הָוּה נְחִית נֶגַע צַרְעַת, הָוּה מְדַפֵּי אֲתַרָא, וְאֲפִיק
 לְרוּחַ מְסֻאָבָא מֵאֲתַרִיָּה, וּלְבַתֵּר מְנַתְצֵי בֵיתָא,
 אֲבַנִּין וְאֲעִין וְכֹלָא, וּבְנֵי לָהּ כְּמַלְקַדְמִין, בְּסֹטֵר קְדִישָׁא
 בְּצַדְקָא, דְּדַכִּיר לִיהּ לְשְׁמָא קְדִישָׁא, וְלִשְׂרֵי עָלִיָּה קְדוּשָׁה,
 וְעַם כָּל דָּא בְּעַפְרָא אַחְרָא, וְיִרְחִיק בֵּיתָא מֵאֲתַרִיָּה,
 מִיְסוּדָא קְדַמָּה תְּרֵי טַפְחִים.

הַשְּׁתָּא דְלֹא אֶתְחַזִּי, וְלֹא נַחִית מֵאֵן דְּמִקְטָרְג בֵּיה
 בְּהֵוּא רוּחַ מְסֻאָבָא, לְאַפְקָא לֵיה מֵאֶתְרֵיה,
 מֵאִי תְקַנְתִּיה. אִי יְכִיל לְנַפְקָא מֵהֵאִי בֵּיתָא שְׁפִיר. וְאִי
 לָאו יִבְנֶה לֵיה כְּמִלְקַדְמִין, בְּאַבְנֵין אַחֲרָנִין, וְאֵעִין וְכֹלָא,
 וַיִּפִּיק וַיִּרְחִיק לֵיה מֵאַתְר קְדֻמָּאָה, וַיִּבְנֵי לֵיה עַל שְׁמָא
 קְדִישָׁא.

וְעַם כָּל דָּא, לָא נָפִיק הֵהוּא רוּחָא מִן אֶתְר קְדֻמָּאָה,
 בְּגִין דְּקְדוּשָׁה לָא שְׂרִיא עַל אֶתְר מְסֻאָבָא. אָמַר
 רַבִּי יִצְחָק לָמָּה לֵיה לְאַטְרַחָא כּוּלֵי הָאִי, בְּזִמְנָא דָּא
 כְּתִיב, (קהלת א) מְעוֹת לֹא יוּכַל לְתַקּוֹן וְגו'. מִיּוֹמָא
 דְּאֶתְחַרַב בֵּי מְקַדְשָׁא, לָא אֶשְׁתַּכַּח אֲסוּוֹתָא בְּעֵלְמָא,
 בְּגִינֵי כַּךְ בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַזְדַּהֲרָא, כִּי הֵיכִי דְלֵהוּי נָטִיר.
 אָמַרִי נְזִיל בְּהַדִּי הָאִי בַר נֶשׁ וְנַחְמִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 אָסִיר לָן. אִי הוּהוּ אָזִיל לְגַבֵּי גְבַרָא רַבָּא דְחִיל
 חֲטָאָה, כְּגוֹן נַעֲמָן לְגַבֵּי אֱלִישָׁע, נְזִיל אֶבְתְּרֵיה. הַשְּׁתָּא
 דְּאִיהוּ אָזִיל לְגַבֵּי רְחִיקֵי עֵלְמָא, רְחִיקֵי אֹרִייתָא, גְּעֵלֵי
 מְפֻלָּא, אָסִיר לָן לְאֶתְחַזָּאָה קְמִייהוּ. בְּרִיד רַחֲמָנָא דִּי
 שְׂזִיב לָן מִנֵּייהוּ. וְהָאִי בַר נֶשׁ אָסִיר לֵיה. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, וְהָא תְּנִינָן בְּכַל מֵתְרַפְּאִין, חוּץ מֵעֲצֵי אֶשְׁרָה וְכו'.
 אָמַר לֵיה, וְדָא עֲבוּדָה זָרָה אִיהוּ, וְלֹא עוּדָא, אֵלָא דְהָא
 כְּתִיב (דברים יח) לֹא יִמָּצֵא בְּךָ מֵעֲבִיר בְּנוּ וּבְתוּ בָּאֵשׁ וְגו'.

אֲזִלוּ לְאַרְחִייהוּ.

אֹזֶל הַהוּא בַר נֶשׁ לְהֵימָא מְעַרְתָּא, הוּא וּבְרִיָּה, שְׂרִי לִיָּה
בְּמַעְרַתָּא. עַד דְּנִפְק אַבּוּי לְקַטְרָא לְחַמְרִיָּה, נִפְק
קִיטוּרָא דְאַשָּׁא, וּמָחָא לִיָּה בְּרִישָׁא, וְקָטְלִיָּה. אֲדַהְכִּי
עַל אַבּוּי, וְאַשְׁכַּחִיָּה מִיָּת. נִטַּל לִיָּה וְלְחַמְרִיָּה, וְאֹזֶל
לִיָּה. וְאַשְׁכַּח לְהוּ לְבַתֵּר יוֹמָא חַד, לְרַבִּי יִצְחָק, וּלְרַבִּי
יְהוּדָה, וְרַבִּי חֲזַקְיָה, דִּהּוּ אֹזְלִי. בְּכַה קַמְיִיהוּ, וְסַח לִוְן
עוֹבְדָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְלֹא זְמַנִּין סְגִיָּאִין אַמִּינָא לָךְ,
דְּאַסִּיר לְמִיתָךְ תַּמָּן. בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא, (דְּנִיאל ד) דִּי כָל
מַעְבְּדוּהִי קָשׁוּט, וְאַרְחַתִּיָּה דִּין. זַכָּאִין אִינוּן צְדִיקֵיָּא,
דְּאֹזְלִין בְּאַרְח קָשׁוּט, בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי,
וְעֲלִיָּיהוּ כְּתִיב, (מְשַׁלִּי ד) וְאַרְח צְדִיקִים כְּאֹר נִגְה וְגוּ'.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּכָל עוֹבְדוּי דְּבַר נֶשׁ, לְבַעֵי לִיָּה
דְּלַהּוּוֹן כְּלָהּוּ לְשִׁמְא קְדִישָׁא. מַאי לְשִׁמְא קְדִישָׁא.
לְאַדְכָּרָא בְּפוּמִיָּה שִׁמְא קְדִישָׁא עַל כָּל מַה דְּאִיְהוּ עֲבִיד,
דְּכָלָא הוּא לְפוּלְחַנִּיָּה, וְלֹא יִשְׂרֵי עֲלוּי סְטָרָא אַחְרָא.
בְּגִין דְּאִיְהוּ זְמִין תְּדִירָא לְגַבֵּי בְּנֵי נֶשׁא, וְיִכִּיל לְאַשְׂרָאָה
עַל הַהוּא עֲבִידְתָּא. וְעַל דָּא, הַשְׁתִּי אוּ הָעֶרֶב הָוָה
אַסְתָּאב, וּשְׂרִיא (דף נ"ב ע"א) עָלִיָּה רוּחַ מְסֻאָבָא. וּמַה בְּתַאי
כֶּף, מֵאן דְּפָקִיד מְלוּי לְסְטָרָא אַחְרָא דְּלֹא אֲצַטְרִיךְ, עַל
אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב (דְּבָרִים כג) וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל
דְּבַר רָע.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָוָה אֲזִיל לְמַחְמֵי לְאֲבוֹי (ס"א לַחֲמוּי) וְהָוָה עֲמִיָּה
 רַבִּי אֲבָא. אָמַר רַבִּי אֲבָא נִימָא מְלִין דְּאוּרִייתָא
 וְנִזְיִל. פִּתַּח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (בראשית יב) אֲמָרִי נָא אַחֹתִי
 אַתְּ, הֲאִי קָרָא קְשִׁיא. וְכִי אֲבָרְהָם דִּיאִהּוּ דְּחִיל חֲטָאָה,
 רַחֲמֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָוָה אָמַר הָכִי עַל אֶתְתִּיָּה,
 בְּגִין דְּיִוְטְבִין לִיָּה. אֶלָּא אֲבָרְהָם, אִף עַל גַּב דְּהָוָה דְּחִיל
 חֲטָאָה, לָא סָמִיךְ עַל זְכוּתָא דִּילִיָּה, וְלָא בַּעַא מִן קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא זְכוּתִיָּה, אֶלָּא עַל זְכוּתָא דְּאֶתְתִּיָּה,
 דִּירוּוח בְּגִינָה מְמוּנָא דְּשָׂאָר עַמִּין, דְּהָא מְמוּנָא בְּאֶתְתִּיָּה
 זְכִי לִיָּה בַר נֶשׁ, הֵדָא הוּא דְּכֶתִיב, (משלי יט) בֵּית וְהוֹן נַחֲלַת
 אֲבוֹת וּמִיִּי אִשָּׁה מִשְׁכַּלְת. מֵאֵן דְּזְכִי בְּאִשָּׁה מִשְׁכַּלְת,
 זֹכֶה בְּכָלֵא. וְכֶתִיב, (משלי לא) בִּטַח בַּהּ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלַל לָא
 יַחְסֹר.

וְאַבְרָהָם הָוָה אֲזִיל בְּגִינָה, לְמִיכַל שְׁלָלָא מִשָּׂאָר עַמִּין,
 וְסָמִיךְ עַל זְכוּתָא דִּילָהּ, דְּלָא יְכָלוֹן לְאַעֲנִשָׁא
 לִיָּה, וְלַחֲיִיכָא בָּהּ. וּבְגִינֵי כֶּף לָא יְהִיב מְדִי לְמִימַר אַחֹתִי
 הִיא. וְלָא עוּד, אֶלָּא דְּחָמָא חַד מְלֶאכָא אֲזִיל קָמָה, וְאָמַר
 לִיָּה לְאַבְרָהָם, לָא תְּדַחַל מְנָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁדַר
 לִי, לְאַפְקָא לָהּ מְמוּנָא דְּשָׂאָר עַמִּין, וְלִנְטָרָא לָהּ מְכָלֵא.
 וְכַדִּין לָא דְּחִיל אֲבָרְהָם מְאֶתְתִּיָּה, אֶלָּא מְנִיָּה, דְּלָא חָמָא
 עֲמִיָּה מְלֶאכָא, אֶלָּא עָמָה. אָמַר הָא הִיא מְתַנְטָרָא, וְאַנָּא

לֹא נְטִירָנָא. וּבְגִינֵי כַּךְ אָמַר, אֲמַרִי נָא אַחוּתִי אֶתְּ וְגו'.
 יֵיטֵב לִי, יֵיטִיבוּ לִי מִבְּעֵי לֵיהּ, דְּכֹתִיב וְהִיָּה כִּי יֵרְאוּ
 אוֹתְךָ הַמְצָרִים וְאָמְרוּ אֲשֶׁתּוֹ זֹאת, וְעַל דָּא יֵיטִיבוּ
 לִי מִבְּעֵי לֵיהּ. אֵלֶּא יֵיטֵב לִי, דָּא דְאֹזִיל קַמָּךְ. יֵיטֵב לִי
 בְּהֵאֵי עֲלָמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִמוּנָא. וְחִיתָה נְפֹשִׁי
 בְּהֵהוּא עֲלָמָא בְּגִלְלָךְ, דְּלֹא תִסְטִי מִן אוֹרְחָא דְקִשׁוּט,
 דְּאִי אֲזִכִּי בְּגִינְךָ בְּמִמוּנָא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְתִסְטִי אֲנִתְּ
 בְּאוֹרְחָא, הָא מִיתָא זְמִינָא בְּהֵהוּא עֲלָמָא, אֵלֶּא תִסְתַּמַּר,
 דְּתַחֲי נְפֹשִׁי בְּהֵהוּא עֲלָמָא בְּגִלְלָךְ.

וּבְגִין דְּהֵהוּא מְלֹאכָא אֹזִיל קָמָה לְנִטְרָא לָהּ, מַה פְּתִיב.
 וַיִּנְגַע יי' אֶת פְּרֻעָה וְגו', עַל דְּבַר שְׂרֵי וּדְאִי,
 דְּהוֹת אֲמַרְת לְמִלְאכָא מְחִי, וְהוּא מְחִי. וְעַל דָּא לֹא דְחִיל
 אֲבִרְהֵם מְנַה פְּלוּם, דְּהֵא הִיא מִתְנַטְרָא. וּמַה דְּדְחִיל,
 מְגַרְמִיָּה דְחִיל, דְּלֹא חָמָא עֲמִיָּה נְטוּרָא הָכִי.

תָּא חֲזִי, עֶשֶׂר זְמַנִּין פְּקִידַת שְׂרָה לְמִלְאכָא, לְמַחָאָה
 לְפְרֻעָה. וּבְעֶשֶׂר מַכְתָּשִׁין אֱלֻקִּי. סִימְנָא עֲבַדַּת שְׂרָה
 לְבַנְהָא בְּתִרְאָה בְּמְצָרִים.

רַבִּי אַבָּא פִתַּח, (מיכה ז) כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ
 נְפִלְאוֹת. זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲזָאָה פּוֹרְקָנָא
 לְבְנוֹי, כְּאִינּוּן יוֹמִין דְּשִׁלַּח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא
 לְיִשְׂרָאֵל, וְאַחֲזִי אִינּוּן מַכְתָּשִׁין בְּמְצָרָאִי, וְאַלְקִי לוֹן

בְּגִינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. תָּא חֲזִי, מַה בֵּין פּוֹרְקָנָא דָּא,
 לְפוֹרְקָנָא דְּמִצְרַיִם. פּוֹרְקָנָא דְּמִצְרַיִם הָוּה בְּחַד מַלְכָּא,
 וּבְמַלְכוּתָא חֲדָא. הָכָא, בְּכָל מַלְכִין דְּעַלְמָא, וּכְדִין יִתְיַקֵּר
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל עַלְמָא, וַיִּנְדְּעוֹן כֹּלָא שׁוּלְטָנוּ
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּכְלָהוּ יִלְקוֹן בְּמַכְתָּשִׁין עַלְאִין, עַל
 חַד תִּרִין, בְּגִין דִּיִּסְרְבוּן כְּלָהוּ בִישְׂרָאֵל.

וּכְדִין יִתְגַּלִּי שׁוּלְטָנִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכְתִיב, (זכריה
 יד) וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. וּכְדִין כְּלָהוּ
 יִתְנַדְּבוּן בְּהוּ בִישְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֲדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (ישעיה סו) וְהָבִיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם וְגו'. כְּדִין קִיִּימִין
 אֲבָהֶן בְּחֻדוֹתָא, לְמַחְמֵי פּוֹרְקָנָא דְּבִנְיָהוּ כְּמַלְקֻדְמִין. הֲדָא
 הוּא דְּכְתִיב, כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת.
 אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יְמִלוּךְ יְיָ
 אָמֵן וְאָמֵן:

פְּרֻשַׁת תּוֹרַת הַמְצוּרָע

וַיִּדְבֹר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר. זֹאת תְּהִיָּה תּוֹרַת
 הַמְצוּרָע בְּיוֹם טְהָרְתוֹ וְגו'. רַבִּי אֲבָא פִתַּח, (ספרי שמות
 כ"ו ע"א) (איוב יט) גִּירוּ לָכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב כִּי חָמָה עֹנוֹת חֶרֶב
 לְמַעַן תִּדְעוּן שְׁדוּן. שְׁדוּן, שְׁדִין כְּתִיב. כִּמָּה אֵית לוֹן
 לְבַנֵּי נִשָּׂא לְאַסְתְּמָרָא אֲרַחֲיָהוּ וּלְדַחְלָא מְקַמֵּי קוּדְשָׁא

(דף נ"ב ע"ב)

(ויקרא יד)

בְּגִינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. תָּא חֲזִי, מַה בֵּין פּוֹרְקָנָא דָּא,
 לְפוֹרְקָנָא דְּמִצְרַיִם. פּוֹרְקָנָא דְּמִצְרַיִם הָוּה בְּחַד מַלְכָּא,
 וּבְמַלְכוּתָא חֲדָא. הָכָא, בְּכָל מַלְכִין דְּעַלְמָא, וּכְדִין יִתְיַקֵּר
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל עַלְמָא, וַיִּנְדְּעוֹן כֹּלָא שׁוּלְטָנוּ
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּכְלָהוּ יִלְקוֹן בְּמַכְתָּשִׁין עַלְאִין, עַל
 חַד תְּרִין, בְּגִין דְּיִסְרְבוּן כְּלָהוּ בִישְׂרָאֵל.

וּכְדִין יִתְגַּלִּי שׁוּלְטָנִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכְתִיב, (זכריה
 יד) וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. וּכְדִין כְּלָהוּ
 יִתְנַדְּבוּן בְּהוּ בִישְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֲדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (ישעיה סו) וְהָבִיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם וְגו'. כְּדִין קְיַיְמִין
 אֲבָהֶן בְּחֻדוֹתָא, לְמַחְמֵי פּוֹרְקָנָא דְּבִנְיָהוּ כְּמַלְקֻדְמִין. הֲדָא
 הוּא דְּכְתִיב, כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת.
 אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יְמִלוּךְ יְיָ
 אָמֵן וְאָמֵן:

פְּרֻשַׁת תּוֹרַת הַמְצוּרָע

וַיִּדְבֹר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר. זֹאת תְּהִיָּה תּוֹרַת
 הַמְצוּרָע בְּיוֹם טְהָרְתוֹ וְגו'. רַבִּי אֲבָא פִתַּח, (ספרי שמות
 כ"ו ע"א) (איוב יט) גִּירוּ לָכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב כִּי חָמָה עֹנוֹת חֶרֶב
 לְמַעַן תִּדְעוּן שְׁדוּן. שְׁדוּן, שְׁדִין כְּתִיב. כִּמָּה אֵית לוֹן
 לְבַנֵּי נִשָּׂא לְאַסְתְּמָרָא אֲרַחֲיָהוּ וּלְדַחְלָא מְקַמֵּי קוּדְשָׁא

(דף נ"ב ע"ב)

(ויקרא יד)

בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא יִסְטֵי מֵאַרְחָא דְכִשְׂרָא, וְלֹא יַעֲבוֹר עַל
פְּתַגְמֵי אֹרִייתָא, וְלֹא יִתְנַשֵּׁי מִנְהָ.

דְּכָל מֵאן דְּלֹא לָעִי בְּאֹרִייתָא, וְלֹא יִשְׁתַּדַּל בָּהּ, נְזִיפָא
הוּא מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רְחִיקָא הוּא מִנְיָה, לֹא
שְׂרִיא שְׂכִינְתָא עִמִּיהָ. וְאִינּוּן נְטוּרִין, דְּאִזְלִין עִמִּיהָ,
אֲסִתְּלָקוּ מִנְיָה, וְלֹא עוּד אֶלָּא דְּמַכְרְזֵי קָמִיהָ וְאִמְרֵי,
אֲסִתְּלָקוּ סוּחְרַנְיָה דְּפִלְנֵיָא, דְּלֹא חָשׂ עַל יְקָרָא דְּמֵאֲרִיָּה.
וּוִי לִיָּהּ, דְּהָא שְׂבָקוּהוּ עַלְאִין וְתַתְּאִין. לִית לִיָּהּ חוּלְקָא
בְּאַרְחָא דְּחַיִּי.

וְכַד אִיהוּ אֲשִׁתְּדַל בְּפוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה, וְלָעִי בְּאֹרִייתָא,
כְּמָה נְטוּרִין זְמִינִין לְקַבְּלִיָּה לְנִטְרָא לִיָּהּ, וְשְׂכִינְתָא
שְׂרִיא עָלֶיהָ, וְכֹלָא מַכְרְזֵי קָמִיהָ וְאִמְרֵי, הָבוּ יְקָרָא
לְדִיוֹקְנָא דְּמִלְכָּא, הָבוּ יְקָרָא לְבְרִיָּה דְּמִלְכָּא, אֲתַנְטִיר
הוּא בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֲתִי, זְכָאָה חוּלְקִיָּה.

תָּא חֲזִי, בְּלִישְׁנָא בִּישָׂא דְּאָמַר נַחֲשׁ לְאַתְתָּא, גְּרִים
לְאַתְתָּא, וְלֹאדָם, לְמַגְזֹר עָלֶיְהוּ מִיתָה, וְעַל כָּל
עֵלְמָא בְּלִישְׁנָא בִּישָׂא כְּתִיב, (תהלים נז) וְלִשְׁוֹנִם חָרַב חֲדָה.
בְּגִין כֶּף, גִּוְרוּ לָכֶם מִפְּנֵי חָרַב, מִפְּנֵי לִישְׁנָא בִּישָׂא. כִּי
חָמָה עֲוֹנוֹת חָרַב. מֵאִי כִּי חָמָה עֲוֹנוֹת חָרַב. דָּא חָרַב לִיִּי,
דְּתַנּוּ, חָרַב אִית לִיָּהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבִיָּהּ דְּאִין
לְחַיִּיבִיָּא. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה לז) חָרַב לִיִּי מִלְּאָה דָם.

(דברים לב) וְחָרְבֵי תֹאכַל בְּשָׂרָהּ. וּבִגְיִן כָּךְ גִּירוּ לָכֶם מִפְּנֵי חָרֵב
כִּי חָמָה עֲוֹנוֹת חָרֵב לְמַעַן תִּדְעוּן שִׁדּוֹן, שִׁדִּין כְּתִיב. בְּגִין
דִּתְדַעוּן דְּהִכִּי אֲתִדָּן, מֵאֵן דְּאִית לִיה חָרֵב בְּלִישְׁנֵיהּ,
אֲזִדְמֵן לִיה חָרֵב (ס"א אַחֲרָן בַּהוּא חָרֵב) דְּשִׁצִי כֹּלָא, הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְצוּרָע.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (קהלת ט) וּכְצַפְרִים הָאֲחוּזוֹת בַּפֶּח כְּהֵם
יּוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם. הָאִי קָרָא הָא אֲתִמַּר. אֲבָל תָּא
חֲזִי, בְּנֵי נָשָׂא לָא יִדְעִין, וְלָא שְׁמַעִין, וְלָא מִסְתַּכְּלִי
בְּרַעוּתָא דְּמֵאֲרִיהוֹן, וְכִרְוֹזָא כָּל יוֹמָא קֵאֲרִי קְמִיִּיהוּ,
וְלִית מֵאֵן דְּצִיִּית לִיה, וְלִית מֵאֵן דִּיתַעַר רוּחִיהָ לְפוּלְחָנָא
דְּמֵאֲרִיהָ.

בְּשַׁעֲתָא דְּרַמַּשׁ לִילְיָא, וְתַרְעִין סְתִימִין, אֲתַעַר נוֹקְבָא
דִּתְהוּמָא רַבָּא, וְכִמָּה חֲבִילֵי טְרִיקִין מִשְׁתַּכְּחִי
בְּעֵלְמָא. כִּדִּין אֶפִּיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שִׁינְתָא עַל כָּל
בְּנֵי עֵלְמָא, וְאֶפִּילוּ עַל כָּל דֵּי בְּהוֹן אֲתַעְרוּתָא דְּחַיִּי,
וְאִינוּן שְׂאטֵן בְּעֵלְמָא, וּמוֹדְעִין לְהוּ לְבְנֵי נָשָׂא, מְלִין,
מִנְהוֹן כְּדִיבֹן, וּמִנְהוֹן קְשׁוּט, וּבְנֵי נָשָׂא אֲתַקְטְרוּ
בְּשִׁינְתָא.

כִּד אֲתַעַר רוּחָא דְּצַפּוֹן, וְאֲתַפְּלִיג לִילְיָא, שְׁלֵהוּבָא
נְפָקָא וּבִטְשׁ תַּחוּת גְּדַפּוּי דְּתַרְנַגּוּלָא, וְקָרִי,
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגַנְתָא דְּעַדָן לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא עִם

צְדִיקָיָא. וְכִדִּין פְּרוּזָא נְפִיק וְקָרִי, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא מִתְעָרִי
 בְּעַרְסִייהוּ, אִינוּן דִּי בְהוּן אֶתְעָרוּתָא דְחַיִּי, קִיִּימִין
 לְפּוֹלְחָנָא דְמֵאֲרִיהוּן, וְעַסְקִי בְּאוּרִייתָא וּבְשִׁבְחָא
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַד דְאַתִּי צַפְרָא.

כִּד אָתִי צַפְרָא, (ס"א פְּרוּזָא קָרִי בְקוּל) כָּל חַיִּילִין וּמִשְׂרִיין
 דְלַעִילָא מְשַׁבְּחִין לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. הֲדָא הוּא
 דְכְתִיב, (איוב לח) בְּרֵן יַחַד כְּכַבִּי בְקָר וְגו'. כְּדִין פְּמָה תְרַעִין
 אֶתְפַּתְחוּ לְכָל סְטָרִין. וְתִרְעָא דְאַבְרָהָם, אֶתְפַּתַּח בָּהּ
 בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְזִמְנָא לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, הֲדָא הוּא
 דְכְתִיב, (בראשית כא) וַיִּטַּע אִשָּׁל בְּבֵאֵר שֶׁבַע.

וּמֵאֵן דְלֹא יִתְעַר רֻחִיָּה בְּפּוֹלְחָנָא דְמֵרִיָּה, בְּהִיךְ (דף נ"ג ע"א)
 אֲנַפִּין יְקוּם קָמִי מַלְכָּא, כִּד יִתְעָרוּן עָלֶיהָ בְּדִינָא,
 וַיִּתְפָּשׂוּן לֵיהּ בְּקוּלָּרָא, וְלֹא יִשְׁתַּכַּח עָלֶיהָ זְכוּתָא
 לְאַשְׁתַּזְבָּא, כְּדִין כְּתִיב, (קהלת ט) וְכִצְפָּרִים הָאֲחֻזוֹת בַּפֶּחַ
 פָּהֶם יוֹקְשִׁים בְּנֵי אָדָם. וְעַד לֹא יִנְפוּק בַּר נֶשׁ מֵהָאִי
 עֲלָמָא, בְּכַמָּה דִּינִין אֶתְדֵן נַפְשָׁא עִם גּוּפָא, עַד לֹא
 יִתְפָּרְשׂוּן דָּא מִן דָּא, וְלִית מֵאֵן דִּישְׁגַּח.

בְּהֵוּא זִמְנָא דְמָטָא שְׁעָתָא לְאַתְפָּרְשָׁא, לֹא נַפְקָא
 נַפְשָׁא מִן גּוּפָא, עַד דְאַתְגְּלִי עָלֶיהָ שְׁכִינְתָּא,
 וְנַפְשָׁא, מְגוּ חֲדוּתָא וְחִבִּיבוּתָא דְשְׁכִינְתָּא, נַפְקָא מְגוּפָא
 לְקַבְּלָהָא. אִי זַכָּאָה הוּא, מִתְקַשֵּׁר בָּהּ וְאַתְדַּבֵּק בָּהּ. וְאִי

לָאוּ, שְׁכִינְתָא אֲזֵלָא, וְהִיא אֲשֶׁתְּאַרְת, וְאֲזֵלְת וּמְתַאבְּלָא
עַל פְּרִישׁוֹתָא דְגּוֹפָא. מִתְּלָא אֲמַרִי. שׁוֹנְרָא מֵאֲשָׁא לָא
מִתְּפֻרְשָׁא, חֲדָדִי לְסַפִּינָא, אֲזֵלָא אֲבַתְרִיהָ.

לְבַתַּר אֲתַדְנּוּ תְרוּוִייהוּ עַל יְדוּי דְדוּמָה. גּוֹפָא אֲתַדְנּוּ
בְקַבְרָא עַד דְתַב לְעַפְרָא, וְנִפְשָׁא בְּאֲשָׁא דְגִיְהֵנָם
בְּכַמָּה דִּינִין, עַד הֵהוּא זְמַנָּא דְאֲתַגְזֹר עָלָה לְקַבְּלָא
עוֹנֶשָׁא. בְּתַר דְקַבִּילְת עוֹנֶשָׁא, וּמִטִּי זְמַנָּא לְאֲתַדְכָּאָה,
כְּדִין אֲסִתְּלָקָא מִגִּיְהֵנָם, וְאֲתַלְבַּנַּת מִחוּבָהָא כְּפַרְזֵלָא
דְאֲתַלְבֵּן בְּנוֹרָא, וְסִלְקִין עִמָּה, עַד דְעָאֲלַת לְגִנְתָּא דְעַדָּן
דְלִתְתָא, וְאֲסִתְּחִי תַמָּן בְּאֵינּוֹן מִיָּא, וְאֲסִתְּחִי בְּבוֹסְמִין
דְתַמָּן. כְּמָה דְאֲתַ אֲמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים) מְקַטְרַת מִר וּלְבַנָּה.
וְקִימָא תַמָּן עַד זְמַנָּא דְאֲתַגְזֹר עָלֶיהָ לְאֲתַרְחָקָא מֵאֲתַר
דִּיתְבִּין בֵּיהָ צְדִיקָא.

וְכַד מִטָּא זְמַנָּא לְסִלְקָא, כְּדִין סִלְקִין עִמָּה, דְרָגָא בְּתַר
דְרָגָא, עַד דְאֲתַקְרִיבַת כְּקוֹרְבָנָא עַל מִדְבַּחָא. הֵדָּא
הוּא דְכְּתִיב, זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְצוּרָע בְּיוֹם טְהָרָתוֹ
וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן, כִּהְנָא עֲלָאָה דְלַעִילָא, הֵאִי נִפְשָׁא דְלָא
אֲסִתְּאֲבַת כָּל כַּף, בְּהֵאִי עֲלָמָא, הֵאִי אֵית לָהּ תְּקֻנְתָּא,
כְּגוֹוֹנָא דָּא. וְאִי לָאוּ, (קַהֲלַת א) מְעוֹוֹת לָא יְכוּל לְתַקּוֹן וְגוֹ'.
(וַיִּקְרָא י"ד) זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְצוּרָע. רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח, (קַהֲלַת
א) וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְגוֹ'. הֵאִי קָרָא אֲתַמַּר,

וְאוֹקִימָנָא לִיהּ בְּנִשְׁמַתָּא דְּבַר נֶשׁ, בְּשַׁעְתָּא דִּהִיא קִימָא
 עֲמִיהּ דְּבַר נֶשׁ בְּהֵאֵי עֲלָמָא, כְּדִין, וְזִרְחַ הַשְּׁמֶשׁ. וּבֵא
 הַשְּׁמֶשׁ, בְּזִמְנָא דְּנִפְיִק בַּר נֶשׁ מֵהֵאֵי עֲלָמָא, וְאַשְׁתַּכַּח
 בְּתִשְׁבָּה, כְּדִין אֶל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זִוְרַח הוּא שָׁם, אִי זַפְאָה
 אִיהוּ, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר, (ויקרא כב) וּבֵא הַשְּׁמֶשׁ וְטָהַר, וְאַחַר
 לֵאכֹל מִן הַקִּדְשִׁים.

תָּא חֲזִי, כָּל חוּבֵי עֲלָמָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְכַפֵּר
 עַלֵייהוּ, בְּתִשְׁבָּה, בַּר מֵהֵהוּא לִישְׁנָא בִישָׂא,
 דְּאַפִּיק שׁוּם בִּישׁ עַל חֲבֵרִיהּ. וְהֵא אֹקְמוּהָ, דְּכַתִּיב, זֹאת
 תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְצוֹרֶעַ, זֹאת הִיא תּוֹרַתוֹ שֶׁל מוֹצִיא שֵׁם
 רַע. רַבִּי חֵיִיא אֲמַר, כָּל מֵאן דְּאַפִּיק לִישְׁנָא בִישָׂא,
 אֲסַתְּאֲבֵן לִיהּ כָּל שְׁיִיפוּי, וְיִתְחַזִּי לְסַגְרָא, בְּגִין דִּהִיא
 מְלָה בִישָׂא סִלְקָא וְאַתְעַר רוּחָא מְסִאֲבָא עֲלוּי וְאַסְתְּאֲב,
 אֲתִי לְאַסְתְּאֲבָא מְסִאֲבִין לִיהּ, בְּמְלָה דִּלְתַתָּא אֲתְעַר מְלָה
 אַחֲרָא.

פְּתַח וְאֲמַר, (ישעיה א) אֵיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה קְרִיָּה נֹאמְנָה וְגו' .
 מֵאן דִּהוֹת מְהִימָנָא לְבַעֲלָהּ, אֲהַדְרַת לְזוֹנָה. מְלֵאֲתִי
 מִשְׁפָּט, מִשְׁפָּט, וְדֵאֵי דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, צְדָקָה, דָּא
 כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, וּבְגִין דְּאַתְעַרַת מְלָה אַחֲרָא, אֲסַתְּלִק מְנָה
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְשִׁרְיָא בְּהּ רוּחָא דְּקִטּוּלִי. הֲדָא הוּא
 דְּכַתִּיב וְעַתָּה מְרַצְחִים. וּמָה יְרוּשְׁלָם קֶרְתָּא קְדִישָׁא כְּפִי,

שָׂאָר בְּנֵי נֶשֶׁא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. הִדָּא הוּא דְכַתִּיב,
זֹאת תְּהִיָּה תּוֹרַת הַמְצוֹרֶעַ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, זֹאת תְּהִיָּה וּדְאִי לְקַבְּלִיהָ לְאַתְּפָרְעָא
מִנִּיהָ, דִּהֵהוּא מוֹצִיא שֵׁם רַע, בְּיוֹם טְהָרְתוֹ וְהוּבָא
אֶל הַכֹּהֵן, מֵאִי קָא מְשַׁמַּע לֶן. מְשַׁמַּע, מֵאֵן דְּאִית לִיה
לִישְׁנָא בִישָׂא צְלוּתִיהָ לָא עָאלַת קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דִּהָא אֲתַעַר עָלֶיהָ רוּחָא מְסֻאָבָא. כִּיּוֹן דְּאֶהְדֵּר בְּתִשׁוּבָה
וְקַבִּיל עָלֶיהָ תִּשׁוּבָה, מַה כְּתִיב, בְּיוֹם טְהָרְתוֹ וְהוּבָא אֶל
הַכֹּהֵן וְגו' וְרָאָה הַכֹּהֵן וְגו'.

(ויקרא יד) וְצוּהָ הַכֹּהֵן וְלָקַח לְמַטְהַר שְׁתֵּי צִפְרִים חַיִּוֹת. רַבִּי
יִצְחָק וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ שְׂכִיחֵי קַמִּיהָ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. יוֹמָא
חַד אָמַר לִיהָ, עֵץ אֲרוֹז הָא יְדִיעַ, כַּמָּה דָּאֵת אָמַר, (מלכים
א ה) מִן הָאֲרוֹז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן, דִּהָא הֵהוּא עֵץ אֲרוֹז, לָא
אֲשַׁתְּרִשֵּׁן נְטִיעוּי אֶלָּא בְּלִבְנוֹן, וְהָא אֲתַמַּר. אֲזוּב לָמָּה,
וּמֵאִי הוּא.

פְּתַח וְאָמַר, וְלָקַח לְמַטְהַר שְׁתֵּי צִפְרִים חַיִּוֹת טְהוֹרוֹת
וְעֵץ אֲרוֹז וּשְׁנֵי תוֹלַעַת (דף נ"ג ע"ב) וְאֲזוּב. תָּא חֲזִי, בַּר
נָשׁ דְּמִשְׁתַּדֵּל בְּפוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה, וְאֲשַׁתְּדַל בְּאוּרִיָּתָא,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂאֲרֵי עֲלוּי וּשְׂכִינְתָא אֲשַׁתְּפָא
בְּהַדְיָה. כִּיּוֹן דְּבַר נָשׁ אֲתִי לְאֲסַתְּאָבָא, שְׂכִינְתָא אֲסַתְּלַקַת
מִנִּיהָ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְחִיק מִנִּיהָ, וְכָל סְטָרָא

דְּקָדוּשָׁה דְּמֵאֲרִיָּה מְרַחֲקִין מִנִּיה, וְשָׂאֲרֵי עָלֶיהָ רוּחַ
מִסָּאבָּא וְכָל סִטְרָא דְּמִסָּאבָּא, אֲתֵי לְאַתְדַּכָּא מְסִייעִין
לִיה. בְּתַר דְּאַתְדַּכֵּי וְאַהֲדַר בְּתִשׁוּבָה, הֵהוּא דְּאַסְתִּלַּק
מִנִּיה אַהֲדַר, וְשָׂאֲרֵי עָלוּי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב וְלָקַח לְמִטְהַר שְׁתֵּי צִפְרִים חֵיּוֹת טְהוֹרוֹת.
כִּיּוֹן דְּאָמַר, שְׁתֵּי צִפְרִים, לָא יִדְעָנָא דְּאִינוּן חֵיּוֹת,
אַלָּא, הָא אוּקְמוּהָ, אֲבָל חֵיּוֹת, חֵיּוֹת מִמֶּשׁ. כְּמָה דְּאַתְּ
אָמַר (יחזקאל א) וְאָרָא חֵיּוֹת, לְקַבֵּל אֲתֵר דִּינְקֵי מִנִּיהוּ
נְבִיאֵי מְהִימְנֵי, וְעֵץ אֲרוֹז הָא אֲתִמַּר, וְשְׁנֵי תוּלְעַת, סִטְר
סוּמְקָא דְּגְבוּרָה דְּאַשְׁתַּתְּףָּ בְּהִדְיָה בְּקַדְמִיתָא. וְאִזּוּב, דָּא
ו' זְעִירָא, דִּינִיק לִיה לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וּבְגִין כְּךָ, עֵץ אֲרוֹז
וְאִזּוּב, אֲזֻלָּן כַּחְדָּא, וְעַל דָּא ו' ו' כַּחְדָּא אֲשַׁתְּכַחוּ, חַד
עֲלָאָה, וְחַד זְעִירָא, וְקָרִיין לֹון, ו' עֲלָאָה, ו' תַּתָּאָה.
וְכֻלְהוּ אַהֲדַרוּ לְשָׂרִיא עָלוּי בְּגִין דְּהָא אֲתַדְכֵּי, לְקַבֵּל
אַלִּין, לְתַתָּא (מנצח), עֵץ אֲרוֹז וְאִזּוּב וְשְׁנֵי תוּלְעַת אֲשַׁתְּכַחוּ
(בשמא) בְּדַכְיוּתָא דָּא, וְתַלְיִין מְאַלִּין עֲלָאִין.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הוּוּ אֲזִלֵּי בְּאַרְחָא. יִתְבוּ בְּהֵהוּא בֵּי
חֻקְלָא וְצִלוּ. בְּתַר דְּסִימּוּ צִלוּתָא קָמוּ וְאֲזֻלוּ. פְּתַח
רַבִּי יְהוּדָה בְּמַלֵּי דְּאוּרִייתָא. וְאָמַר, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא
לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתוּמְכִיהָ מְאוּשָׁר. עֵץ חַיִּים, דָּא אוּרִייתָא,
דְּאִיהִי אִילְנָא עֲלָאָה רַבָּא וְתַקִּיָּה. תּוֹרָה, אֲמַאי אַקְרִי

תּוֹרָה. בְּגִין דְּאוּרֵי וְגַלֵּי בְּמָה דְּהוּה סְתִים דְּלֹא אֲתִידַע.
 חַיִּים, דְּכָל חַיִּים דְּלַעֲיֵלָא בְּהָ אֲתַכְּלִילוּ, וּמְנָה נְפָקִין.
 לְמַחְזִיקִים בְּהָ, לְאִינוּן דְּאַחְדִּין בְּהָ, דְּמֵאן דְּאַחִיד
 בְּאוּרֵייתָא אַחִיד בְּכֹלָא, אַחִיד לַעֲיֵלָא וְתַתָּא. וְתוּמְכִיָּה
 מְאוּשָׁר, מֵאן תּוּמְכִיָּה. אֲלִין אִינוּן דְּמַטִּילִין מְלֵאֵי, לְכִיסָן
 שֶׁל תְּלַמִּידי חֲכָמִים, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ.

וְתוּמְכִיָּה, זָכִי לְנַבִּיאֵי מְהֵימְנֵי דְּיִפְקוּן מִנִּיהָ. מְאוּשָׁר,
 אֶל תִּקְרִי מְאוּשָׁר, אֶלָּא מֵרֵאשׁוּ, אִינוּן
 תְּמַכִּין לְאוּרֵייתָא, מֵרֵאשׁוּ וְעַד סוּפוּ. מֵרֵאשׁוּ, דָּא רִישָׁא
 דְּכֹלָא דְּאַקְרִי רֵאשׁ, דְּכְתִיב, (משלי ח) מֵעוֹלָם נִסְכְּתִי
 מֵרֵאשׁ. וְרֵאשׁ דָּא חֲכָמָה, דְּאִיְהִי רִישָׁא לְכָל גּוּפָא, וְגוּפָא
 אֲתַפְּשֵׁט בֵּיהָ עַד סִיּוּמָא דְּשִׁית סְטָרִין, וְתוּמְכִיָּה, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (שיר השירים ה) שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֵׁשׁ. דְּאִינוּן
 דְּמַטִּילִין מְלֵאֵי לְכִיסָן שֶׁל תְּלַמִּידי חֲכָמִים אִינוּן תְּמַכִּין
 לְאוּרֵייתָא מֵרִישָׁא עַד סִיּוּמָא דְּגוּפָא, וְכָל מְהֵימְנוּתָא,
 בֵּיהָ תְּלִיא, וְאַתְמָד. וְזָכִי לְבָנִין דְּיִתְחַזּוּן לְנַבִּיאֵי מְהֵימְנֵי.
 רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (ויקרא א) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְיָ אֵלָיו
 מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. וַיִּקְרָא אֶלָּף זַעִירָא, אָמַאי.
 אֶלָּא בְּגִין לְאַחְזוּתָא מֵאן הוּא הֵהוּא דְּקָרָא, הֵהוּא דְּשָׂרִי
 בְּמַקְדָּשָׁא, וּכְדִין זְמִין לְמֹשֶׁה, כְּמֵאן דְּזְמִין אוּשְׁפִּיזָא.
 הֲכָא א' זַעִירָא, הָתָם א' רַבְתָּא, אָדָם שֵׁת אָנוּשׁ. (ס"א אָדָם)
 דָּא שְׁלִימוּ דְּכֹלָא.

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן, הֵי מִנִּיּוּהוּ עֲלָאָה. אֶלָּא
 מֹשֶׁה עֲלָאָה, מֹשֶׁה שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִלְכָּא, אַהֲרֹן
 שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִטְרוֹנִיתָא. מְתַל לְמִלְכָּא דִּהְוָה לִיה
 מִטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה. מָה עֲבַד. יֵהֵב לָהּ שׁוֹשְׁבֵינָא לְתַקְנָא
 לָהּ וּלְאַסְתִּכְלָא בְּמַלְי דְּבֵיתָא. וְעַל דָּא, כַּד עֵייל
 שׁוֹשְׁבֵינָא דָּא לְמִלְכָּא, לָא עֵייל אֶלָּא עִם מִטְרוֹנִיתָא,
 הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, בְּזֹאת יָבֵא אַהֲרֹן וְגו'.

מֹשֶׁה שׁוֹשְׁבֵינָא לְמִלְכָּא, בְּגִין כֶּךָ אֲזַדְמֵן כְּאוֹשְׁפִיזָא,
 וּלְבַתָּר, וַיִּדְבֵּר יי' אֵלָיו. אַהֲרֹן הוּא שׁוֹשְׁבֵינָא
 לְמִטְרוֹנִיתָא, וְכָל מְלוֹי הָווּ, לְפִיּוּסָא לְמִלְכָּא
 בְּמִטְרוֹנִיתָא, וַיִּתְּפִיּוּ מִלְכָּא בְּהִדְהָ. וְעַל דָּא בְּגִין דְּאִיהוּ,
 שׁוֹשְׁבֵינָא לָהּ שׁוּי מְדוּרִיָּה בְּהִדְהָ, לְתַקְנָא בֵּיתָא וּלְעֵינָא
 תְּדִיר בְּמַלְי דְּבֵיתָא. וְעַל דָּא אֲתַתְּקֵן כְּגוּוּנָא דְּלְעֵילָא,
 וְאַקְרִי כְּהֵן גְּדוּל. מָנָא לָן. דְּכְּתִיב, (תהלים קי) אַתָּה כְּהֵן
 לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְכִּי צְדָק.

וּבְגִין כֶּךָ כָּל מַה דְּאַצְטְרִיף מִבֵּי מִלְכָּא, נְטִיל, וְלִית מֵאן
 דִּימְחִי בִּידִיָּה. וְעַל דָּא הוּא קָאִים לְדַפְּאָה לְכָל
 אִינּוּן דְּעָאֲלִין לְבֵי מִטְרוֹנִיתָא, בְּגִין דְּלָא (דף נ"ד ע"א) יִשְׁתַּכַּח
 מִסְּאָבָא בְּאִינּוּן בְּנֵי הֵיכְלָא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב, וְלָקַח
 לְמַטְהָר שְׁתֵּי צַפְרִים וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ב) יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק יי'

יִלְעַג לָמוֹ. יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק, דָּא יִצְחַק דְּאֵתִי מִסְטָרָא
 דְּחַמְרָא, נְהִיר בְּקַדְמִיתָא, וְחֵיף, וּלְבַתֵּר זְעִים וְתַרִיף.
 הֵדָא הוּא דְכְתִיב יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם וְלֹא כְּתִיב, יוֹשֵׁב שָׁמַיִם.
 יִשְׁחַק, נְהִיר וְחֵיף. וְעַל דָּא דִּינָא נְהִיר וְחֵיף, לְהוּ
 לְרִשִׁיעֵיָא.

וּלְבַתֵּר מַה כְּתִיב, אֲזִי יִדְבֵּר אֱלִימוּ בְּאִפּוֹ וּבְחֶרוֹנוֹ
 יְבַהֲלֵמוּ. וְכֹךְ אֲרַחֵי דְחֵיבֵיָא, קוּדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא נְהִיר לְהוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וְנְהִיר לֹן אֲנַפִּין כְּחַמְרָא,
 דְּנְהִיר בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר זְעִים וְקָטִיל. וְקוּדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא מְשִׁיף לֹן לְחֵיבֵיָא, אִי יְהִדְרוֹן לְקַבְלִיהָ, יְאוּת, וְאִי
 לָא שְׂצִי לֹן מִתְּהוּא עֲלָמָא דְּאֵתִי, וְלִית לֹן בֵּיה חוּלְקָא,
 וַיִּשְׁתַּצוֹן מִכְּלָא. אַתּוֹן לְאַתְדַכְּאָה, מְסִייעִין לֹן. וְקוּדְשָׁא
 בְּרִיף הוּא מְדַכֵּי לֹן וְקָרִיב לֹן לְגַבִּיהָ, וְקָאֲרִי עַלִיִּהוּ
 שְׁלוֹם. הֵדָא הוּא דְכְתִיב (ישעיה נז) שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק
 וְלְקָרוֹב וְגו'.

(ויקרא ט"ז) וְאִשָּׁה כִּי יִזּוֹב זוֹב דְּמָה יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֵת
 נִדְתָהּ וְגו'. רַבִּי חֲזִיָא פִתַח וְאָמַר, (זכריה יד) הִנֵּה יוֹם
 בָּא לִיִּי וְחֵלֶק שְׁלָלְךָ בְּקֶרְבֶּךָ. הַאי קָרָא הָכִי מְבַעֵי לִיהָ,
 הִנֵּה יוֹם יָבֵא, מֵאִי, הִנֵּה יוֹם בָּא. אֲלָא שְׁכַבְרָא בָּא, עַד
 לָא אֲבָרִי עֲלָמָא, וְהוּא יוֹם דְּבִיהָ יַעֲבִיד דִּינָא לְחֵיבֵיָא.
 וְהוּא יוֹם דְּבִיהָ יִתְפָּרַע קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא מֵאִינּוֹן דְּעַקוֹן

לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל. הַאִי יוֹם בָּא וְקָאִים קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְתַבַּע מַנְיָה לְמַעַבְד דִּינָא וּלְשַׁצָּאָה עֲבוּדַת פּוֹכְבִּים
וּמְזִלוֹת, וְאֶתְיָהִיב לֵיהּ רְשׁוּ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (זכריה יד)
וְאֶסְפְּתִי אֶת כָּל הַגּוֹיִם אֶל יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, תְּרִין יוֹמִין אֵינּוֹן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
חַד שְׁאֲרֵי עֲמִיָה, וְחַד אֶתִי לְקָמִיָה, וּבְאַלִין עָבִיד
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְרַבִין בְּכָלֵא. וְכַד הַאִי יוֹמָא, אֶתִי
לְאַגָּחָא קְרַבָא, אֲזִדְדוּג בְּהַהוּא יוֹמָא אַחֲרָא, וְנָטִיל זַיִינִין
עַל זַיִינִיָה, וְאַגָּח קְרַבָא בְּכָלֵא, בְּאַינּוֹן רָאמִין וְנִמּוּכִין.
הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ב) כִּי יוֹם לֵיִי צְבָאוֹת, עַל כָּל גֹּאֲה
וְרָם וְעַל כָּל נִשְׂא וְשִׁפֵּל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, וְאַשֶׁה כִּי יִזּוּב זוּב דְדָמָה וְגו'. הֵיִינוּ
דְכְּתִיב, (ישעיה לד) חָרַב לֵיִי מְלָאָה דָם. מְלָאָה דָם
וְדַאִי, דְכְּתִיב כִּי יִזּוּב זוּב דְדָמָה יָמִים רַבִּים. בְּלֵא עַת
נְדַתָּה, הֵיִינוּ דְכְּתִיב, (דניאל ט) וַיִּשְׁקוּד יִי' עַל הָרַעָה וַיְבִיֵאָהּ
עֲלִינוּ. דְתַנִּינָן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶקְדִים פּוּרְעָנוּתָא
לְעֵלְמָא, חֵיִיבֵיא מְקַדְמִין פּוּרְעָנוּתָא בְּחוּבִיָהוֹן לְמִיתִי
לְעֵלְמָא, אוֹ כִי תִזּוּב עַל נְדַתָּה. הֵיִינוּ (ויקרא כו) וַיִּסְפְּתִי
לְיִסְרָה אֶתְכֶם, מַהוּ וַיִּסְפְּתִי לְיִסְרָה. אוֹסִיף דִּינָא עַל
דִּינָא, וְאַתָּן דְמָא עַל דְמָא, יִתִיר עַל מַה דְאִית בְּהַהוּא
חָרַב לֵיִי מְלָאָה דָם.

כְּתִיב, (בראשית ח) **לֹא אוֹסִיף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאָדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם. מִהוּ לֹא אוֹסִיף. אֲלֵא, לֹא אֶתֵּן עוֹד תּוֹסֶפֶת לְהֵיוֹא חֶרֶב, אֲלֵא כְּגוֹוֵנָא דִּיכִיל עַלְמָא לְמִסְבַּל. וְהָא כְּתִיב וַיִּסְפְּתִי. אֲלֵא לִיִּסְרָה כְּתִיב, וְלֹא לְשִׁיִּצְאָה. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, אוּ כִי תִזּוּב עַל גְּדִתָּה.**

כָּל יְמֵי זוּב טוּמְאָתָה. מִהוּ כָּל יְמֵי זוּב טוּמְאָתָה. אֲלֵא חִיִּיבֵיָא מְסַאֲבִין בְּחוּבֵיהוֹן לְגִרְמִיהוֹן, וּמְסַאֲבִין לְאַתֵּר אַחְרָא, כְּמָה דְאֵת אֲמַר, (במדבר יט) **כִּי אֶת מִקְדָּשׁ יְיָ טִמְאַ. וְאֶתְעַר רוּחַ מְסַאֲבָא עֲלֵיהוּ. וְלִזְמַנָּא דְאֵתִי, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַפְּאָה לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל וְלֹאֲעִבְרָא לְהֵיוֹא רוּחָא מְסַאֲבָא מְעֵלְמָא. דְכְּתִיב,** (ישעיה נב) **לֹא יוֹסִיף יָבֵא בְּךָ עוֹד עָרֵל וְטִמְאַ. וְכְּתִיב (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטּוּמְאָה אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ. מִן הָאָרֶץ וְדֵאִי.** (מאן דְאֵתִי לְאַסְתָּאבָא מְסַאֲבִין לִיה

(ודאי)

רַבִּי חֲזַקְיָה הָוָה יְתִיב קַמֵּיה דְרַבִּי אֲלֵעֶזֶר, לִילִיא חַד קָמוּ בְּפִלְגוֹת לִילִיא לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא. פֶּתַח רַבִּי אֲלֵעֶזֶר וְאֲמַר, (קהלת ז) **בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב וְגו' גַּם אֶת זֶה לְעוֹמֵת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים וְגו'. בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב, בְּזִמְנָא דְאֲסַגִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֶסֶד בְּעֵלְמָא, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְמִיָּהָךְ בְּשׁוּקֵי וְלֹאֲתַחְזוּאָה קָמִי כְּלָא, דְהָא כַּד שְׂאֲרֵי טִיבוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵלְמָא, בְּכִלָּא שְׂאֲרֵי,**

וּבְכֹלֵי עֶבֶד טִיבוֹ וְאַסְגִּי לִיָּהּ בְּעֲלָמָא. וּבְגִין כֹּךְ, יִתְחַזִּי
 בַּר נָשׁ בְּאַתְגְּלִיא בְּשׁוּקֵי, וְיַעֲבִיד טִיבוֹ דְלִשְׂרֵי עָלִיָּהּ
 טִיבוֹ אַחֲרָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב. הִיָּה
 בְּטוֹב וְדָאִי.

וּבְיוֹם רָעָה רָאָה. לָא כְּתִיב וּבְיוֹם רָעָה הִיָּה בְּרָע, אֶלָּא,
 בְּיוֹם רָעָה רָאָה. דְּהָא בְּשַׁעֲתָא דְדִינָא תִּלְיָא
 בְּעֲלָמָא, לָא לְבַעֵי לִיָּהּ לְאַיְנִישׁ לְאַתְחַזָּאָה בְּשׁוּקָא ^(דף נ"ד)
 וּלְמִיָּהּ יְחִידָאָה בְּעֲלָמָא. דְּהָא כַּד דִּינָא שְׂרִיא ^(ע"ב)
 בְּעֲלָמָא, עַל כֹּלָּא שְׂאֲרֵי. וּמֵאן דְּפָגַע בֵּיהּ, וְאַעֲרַע
 קַמִּיָּהּ, יִתְדֵן בְּהֵוּא דִּינָא. וּכְדִין כְּתִיב, ^(משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה
 בְּלֹא מִשְׁפָּט. דְּהָא מִשְׁפָּט אֲסִתְלַק מִצְדָּק, וְלֹא שְׂרִיין דָּא
 בְּדָא עַל עֲלָמָא. וְעַל דָּא רָאָה. רָאָה וְהוּי נָטִיר, אֲשַׁגַּח
 וְעִיין לְכֹל סֵטֶר. וְהוּי יָדַע, דְּבְכֹלְהוּ שְׂרִיא דִּינָא, וְלֹא
 תְּפּוּק לְבַר, וְלֹא תִתְחַזִּי בְּשׁוּקָא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׂרֵי עֲלָךְ.
 מֵאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְּגַם אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים.
 כַּמָּה דְכַד שְׂאֲרֵי טִיבוֹ בְּעֲלָמָא שְׂאֲרֵי עַל כֹּלָּא, כֹּךְ, כַּד
 שְׂרִיא דִּינָא בְּעֲלָמָא שְׂאֲרֵי עַל כֹּלָּא, וּמֵאן דְּאַעֲרַע בֵּיהּ
 אֲתַפֵּס.

תָּא חֲזִי, כַּד דִּינָא שְׂרִיא בְּעֲלָמָא, כַּמָּה סִיּיפִין תִּלְיִין,
 דִּנְפִקֵי מֵהֵוּא חֲרַב עֲלָאָה, וְזִקְפִין רִישָׁא וְחַמֵּן דְּהָא
 הֵוּא חֲרַב עֲלָאָה סוּמְקָא, מְלִיִּיא דְמָא בְּכֹל סֵטֶרִין, כַּדִּין

גִּזְרֵי־ן נִימוּסֵי־ן. וְכִמָּה סִיפֵי־א אֲתַעְרוּ, (ס"א פְּדִין פְּסִירֵן סִיפֵי־ן, וְכִמָּה נִימוּסֵי־ן אֲתַעְרוּ) כִּמָּה דַּאתְ אָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) אִישׁ חֲרָבוֹ עַל יָרְכוֹ. וְכִתִּיב, (יְהוֹשֻׁעַ ה) וְחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בִּידּוֹ. וְכִלְהוּ מִשְׁתַּכְּחֵי לְמַעַבְדֵי דֵינָא. וּמֵאן דִּיעֲרַע בְּהוּ אֲתַזְק. כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית יט) הִנֵּה נָא מֵצָא עַבְדְּךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתַּגִּידֵל חֲסִדְךָ וְגו'. מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּבְכָל אֲתַר דֵּינָא שְׂרִיא בְּכָלֵא שְׂרִיא, בֵּין בְּמַתָּא בֵּין בְּמַדְבְּרָא וּבְסַחְרָנָא דְּמַתָּא.

תּוֹ פֶּתַח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) שִׁימְנֵי כַחֲוֹתֶם עַל לְבַבְךָ וְגו'. שִׁימְנֵי כַחֲוֹתֶם, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אָמְרָה דָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. שִׁימְנֵי כַחֲוֹתֶם, מֵאן הוּא חוֹתֶם. דָּא חוֹתֶם דְּגוֹשְׁפִּנְקָא דְּקָשׁוּט. כַּחֲוֹתֶם עַל לְבַבְךָ, דָּא חוֹתֶם שֶׁל תְּפִלִּין, דְּאֵנַח בַּר נֶשׁ עַל לְבִיָּה. כַּחֲוֹתֶם עַל זְרוּעְךָ, דָּא יַד כְּהֵה, דְּמִנַּח בְּהֵהוּא זְרוּעַ, וּמִנּוּ יִצְחָק. וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קָאמַר שִׁימְנֵי כַחֲוֹתֶם, חוֹתֶם מִבְּעֵי לֵיָּה, מֵאֵי כַּחֲוֹתֶם. כְּאֵינּוֹן תְּפִלִּין דִּירִישָׁא, דְּאֲתֵי שְׁבַחָא לְכָל גּוֹפָא. וְעַל דָּא תְּפִלִּין בְּזְרוּעַ, עַל הַלֵּב, וּבְדָא אֲשַׁתְּכַח בַּר נֶשׁ שְׁלֵי־ם כְּגוֹנָא דְּלַעֲיָלָא.

כִּי עֲנָה כְּמוֹת אֶהְבָּה. מֵאֵי כִּי עֲנָה כְּמוֹת. אֵלָּא לָא אֲשַׁתְּכַח קִשְׁיוֹתָא בְּעֲלָמָא, כִּמָּה דְּפָרִישׁוֹ דְּנִפְשָׁא מִגּוֹפָא, כִּד בְּעֵיִן לְאֲתַפְרָשָׁא. (וְעַל דָּא) כִּךְ אֶהְבַּת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלָא אֲתַפְרָשָׁן לְעֲלָמִין.